

Sygn. akt I CSK 2444/22

POSTANOWIENIE

Dnia 19 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa M. T.
przeciwko P. [...] spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 19 sierpnia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 28 lipca 2021 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód M. T. domagał się od pozwanego P. [...] Sp. z o.o. w G. zapłaty 150 000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 12 września 2017 r. i kosztami procesu tytułem odszkodowania za spadek wartości nieruchomości w związku z wprowadzeniem uchwałą Sejmiku Województwa [...] z 29 lutego 2016 r. strefy ograniczonego użytkowania wokół P. [...] im. [...].

Sąd Okręgowy w G. uwzględnił częściowo powództwo i zasądził na rzecz powoda 139 985 zł z żądanymi odsetkami, oddalił powództwo w pozostałym zakresie i orzekł o kosztach sądowych oraz kosztach procesu.

Ustalił, że powód jest właścicielem dwóch nieruchomości oznaczonych jako grunty orne o pow. 1003 m² i 424 m² oraz działki o pow. 1005 m² zabudowanej budynkiem jednorodzinnym. Wszystkie działki położone są w strefie B (zewnątrznej) obszaru ograniczonego użytkowania, w której zakazano przeznaczania terenu pod budowę szpitali, domów opieki społecznej oraz budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, lokalizowania budynków o takich funkcjach z wyłączenie rozbudowy, odbudowy lub nadbudowy, a także zmiany w tym kierunku funkcji istniejących budynków, a także tworzenia stref ochronnych „A” uzdrowiska. W zakresie przeznaczenia działek pod inną zabudowę - w tym mieszkalną - oraz jej lokalizowania nie wprowadzono ograniczeń.

Posiłkując się opinią biegłego Sąd Okręgowy ustalił, że nieruchomości powoda na skutek utworzenia strefy ograniczonego użytkowania utraciły wartość, a różnica wyniosła kwotę zasądzoną na rzecz powoda, wynikającą ze skutków samego wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania, ponieważ ścieśnienia on zakres prawa własności i uniemożliwia skuteczne sprzeciwianie się immisjom np. hałasu oraz innym zagrożeniom związanym z ruchem lotniczym.

Sąd Apelacyjny w [...], rozpoznając sprawę na skutek apelacji pozwanego, wyrokiem z 28 lipca 2021 r. zmienił zaskarżone orzeczenie i oddalił powództwo, orzekając także o kosztach sądowych i kosztach procesu.

Sąd ten nie podzielił stanowiska, że wykazany został adekwatny związek przyczynowy pomiędzy wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania a zmniejszeniem się wartości nieruchomości powoda. Powód nie dowiódł w jego ocenie, że wprowadzenie obszaru wiązało się z oddziaływaniem ponadnormatywnego hałasu, zaś tylko powstanie różnicy na niekorzyść w stosunku do stanu przed wprowadzeniem obszaru, które spowodowało zmniejszenie wartości nieruchomości, dawałyby podstawy do roszczeń odszkodowawczych.

Po uzupełnieniu postępowania dowodowego Sąd uznał, że tego rodzaju normatywne, tj. przewidziane w art. 129 ust. 2 w zw. z ust 1 prawa ochrony środowiska (p.o.ś) przyczyny zmniejszenia wartości nieruchomości nie zostały potwierdzone. Wprowadzone uchwałą ograniczenia dotyczą jedynie terenów

o podwyższonych wymaganiach akustycznych, do których nie należą nieruchomości powoda. Powód nie wykazał też, że planował wzniesienie takiej zabudowy.

W skardze kasacyjnej powód zaskarżył w całości wyrok Sądu Apelacyjnego, zarzucając naruszenie prawa materialnego – przez błędną interpretację art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 135 ust. 1 p.o.ś. polegającą na uznaniu, że w celu dochodzenia odszkodowania konieczne jest wykazanie, iż korzystanie z nieruchomości w dotychczasowy sposób lub zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem zostało istotnie ograniczone oraz przez błędną interpretację art. 129 ust. 2 w zw. z art. 136 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 361 § 1 i 2 k.c. prowadzącą do zawężenie pojęcia szkody.

Wniósł o uchylenie tego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie apelacji pozwanego w całości i orzeczenie o kosztach procesu, ewentualnie o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, z pozostawieniem mu rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w przypadku jej przyjęcia – o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Nie stanowi więc ogólnie dostępnego środka zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji celu przypisanego skardze kasacyjnej służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy

w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania.

Powód motywował wniosek o rozpoznania jego skargi wystąpieniem przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to znaczy oczywistą zasadnością tej skargi, którą wiąże z oczywistym naruszeniem prawa materialnego – w szczególności art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 135 ust. 1 p.o.ś i art. 129 ust. 2 w zw. z art. 136 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 361 § 1 i 2 k.c. W uzasadnieniu skarżący powołał się na szereg orzeczeń Sądu Najwyższego, które uznał za dowód istnienia niekwestionowanego i ugruntowanego stanowiska, że związek przyczynowy pomiędzy ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania a obniżeniem wartości nieruchomości należy ujmować szeroko, z uwzględnieniem nie tylko następstw wynikających z ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości przewidzianych wprost w treści aktu ustanawiającego ten obszar, ale także będących konsekwencją zwięźenia granic prawa własności przez pozbawienie właściciela możliwości żądania ochrony prawnej przed immisjami przekraczającymi standardy ochrony środowiska oraz odczuć uczestników rynku obrotu nieruchomościami.

Słusznie jednak podnosi pozwany, że argumentacja zawarta w skardze kasacyjnej nie zawiera analizy przytoczonych licznie orzeczeń, w szczególności zaś pomija aspekt ich specyfiki faktycznej. Tymczasem wykazanie istnienia jednolitej i ugruntowanej interpretacji określonego przepisu, która znajduje zastosowanie w jego sprawie wymaga od skarżącego wyselekcjonowania orzeczeń o tak zbliżonych stanach faktycznych, by można było stwierdzić, że w analogicznych okolicznościach przyjmuje się odmienny kierunek wykładni od zastosowanego w zaskarżonym orzeczeniu. Przy tym poziom pewności, że wykładnia jest wadliwa musi być bardzo wysoki, narzucający przeciętnemu prawnikowi wniosek, iż rozstrzygnięcie jest oczywiście wadliwe. Tymczasem przeciwko tezie powoda o jednoznaczności popieranego przez niego poglądu prawnego przemawia szereg orzeczeń Sądu Najwyższego, z których część stanowi odpowiedź na pytania prawne zgłaszane przez sądy powszechne (zob. uchwały Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 2022 r., III CZP 80/22 i z 22 kwietnia 2022 r., III CZP 81/22 oraz wyrok tego Sądu z 20 kwietnia 2021 r., II CSKP 5/21, niepubl.). W orzeczeniach tych

przyjęto, że wprowadzenie obszaru ograniczonego użytkowania z uwagi na niemożność zachowania standardów ochrony środowiska przed hałasem w związku z funkcjonowaniem lotniska (art. 135 ust. 1 p.o.ś.) nie stanowi samodzielnej podstawy roszczenia odszkodowawczego z tytułu obniżenia wartości nieruchomości, określonego w art. 129 ust. 2 tej ustawy, a za ograniczające sposób korzystania z nieruchomości w rozumieniu art. 129 ust. 2 ustawy mogą być uznane wyłącznie postanowienia aktu ustanawiającego obszar ograniczonego użytkowania określające nakazy, zakazy i zalecenia skierowane do właścicieli nieruchomości (art. 135 ust. 3a powyższej ustawy). Nie można więc zgodzić się z argumentacją skarżącego, iż jego skarga jest oczywiście uzasadniona, gdyż preferowana przez niego wykładnia nie jest jednoznacznie utrwalona i stabilna.

Skoro więc wymieniona przez skarżącego podstawa przedsądu nie zachodzi, a przebieg i przedmiot postępowania nie wskazują, aby wystąpiły inne przesłanki z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz w zw. z § 2 pkt 6, § 10 ust 4 pkt 2 i § 15 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

[as]